

Senátní návrh

ZÁKON

ze dne 2010,

**kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů,
ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 477/2001 Sb., zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 275/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 356/2003 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 188/2004 Sb., zákona č. 317/2004 Sb., zákona č. 7/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 222/2006 Sb., zákona č. 314/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 25/2008 Sb., zákona č. 34/2008 Sb., zákona č. 383/2008 Sb., zákona č. 9/2009 Sb., zákona č. 157/2009 Sb., zákona č. 291/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 297/2009 Sb., a zákona č. 281/2009 Sb., se mění takto:

1. V § 1 se slova „Evropských společenství“ nahrazují slovy „Evropské unie“.
2. V § 3 odst. 8 se za slovo „Ministerstvo“ vkládají slova „životního prostředí“.
3. V § 21 odst. 1 písm. f) se za slovo „zaměstnance“ vkládá slovo „provozovatele“.
4. V § 37a odst. 2 se slova „v rozsahu požadovaném těmito zařízeními příslušné“ nahrazují slovy „na jejich vyžádání přiměřené“ a na konci textu se doplňují slova „; obchodní tajemství a průmyslové vlastnictví těchto výrobců tím není dotčeno“.
5. V § 37a odst. 5 písmeno a) zní:
„a) ke splnění povinností stanovených v odstavci 1 písm. c) a odstavci 3 zajistit přiměřeně dostupnou síť sběrných míst vybraných autovraků a jejich částí,“.
6. V § 37a odst. 6 se slovo „musí“ nahrazuje slovem „uzavře“ a slovo „uzavřít“ se zrušuje.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

a) Zhodnocení platného právního stavu a vysvětlení potřeby navrhované změny zákona

Poslední novela zákona o odpadech transponovala do českého právního řádu požadavky směrnice 2008/98/ES (tzv. rámcová směrnice o odpadech) a reagovala též na několik řízení o porušení Smlouvy o založení Evropských společenství, která jsou vedena proti České republice Evropskou komisí z důvodu nesprávné nebo neúplné transpozice směrnice o skládkách odpadů, směrnice o vozidlech s ukončenou životností a směrnice kterou se mění směrnice o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech, pokud jde o uvádění baterií a akumulátorů na trh. Přitom však došlo k několika nepřesnostem ve znění § 37a, které sice nemají přímý vliv na transpozici příslušné směrnice (směrnice o vozidlech s ukončenou životností), nicméně mohly by mít podstatný vliv na situaci dotčených subjektů (v tomto případě výrobců vozidel, výrobců součástí vozidel a dovozců automobilů). Navrhovaná novela tyto nedostatky odstraňuje a kromě toho řeší i některé drobné otázky technické, resp. legislativně-technické povahy.

b) Zhodnocení souladu navrhované novely zákona s ústavním pořádkem

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

c) Zhodnocení souladu navrhované novely zákona s právem Evropské unie a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Návrh je v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES ze dne 18. září 2000 o vozidlech s ukončenou životností a není v rozporu s žádnými dalšími právními předpisy Evropské unie ani mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

d) Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované úpravy

Návrh nemá dopad do státního rozpočtu, rozpočtu krajů a obcí ani na podnikatelský sektor.

e) Odůvodnění návrhu na vyslovení souhlasu již v prvním čtení

S ohledem na potřebu urychleně napravit nedostatky vyvolané poslední novelou zákona o odpadech (konkrétně ve znění § 37a) se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení.

II. Zvláštní část

K Čl. I

K bodu 1 (k § 1 odst. 1)

Jde o formální úpravu v souladu s Legislativními pravidly vlády (po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost se v právních předpisech namísto pojmu „Evropské společenství“ užívá pojem „Evropská unie“).

K bodu 2 (k § 3 odst. 8)

Legislativní zkratka „ministerstvo“ (pro Ministerstvo životního prostředí) je zavedena až v § 5, proto v § 3 musí být ještě uveden celý název.

K bodu 3 (k § 21 odst. 1)

Jde o upřesnění textu (zaměstnanec nemá samotná skládka, nýbrž její provozovatel).

K bodu 4 (k § 37a)

Ustanovení čl. 8 odst. 4 směrnice 2000/53/ES výslovně uvádí, že požadavky v ní uvedenými není dotčeno obchodní tajemství a průmyslové vlastnictví. Z informací předávaných zpracovatelům autovraků jsou tedy podle směrnice vyloučeny takové informace, které jsou předmětem obchodního tajemství či práv průmyslového vlastnictví výrobců. Do zákona se proto tato zásada doplňuje, a to ve stejném smyslu, v jakém ji uvádí směrnice.

Slovo „přiměřené“ vychází v souvislosti s informacemi poskytovanými výrobcí součástí používaných ve vozidlech lépe z anglického originálu směrnice (zde je užito slovo „appropriate“) a i v kontextu s vazbou na obchodní tajemství a průmyslové vlastnictví je jeho použití vhodnější.

K bodu 5 (k § 37a)

Směrnice 2000/53/ES neurčuje konkrétní hustotu sběrných míst a ani v zákoně není nutno ji specifikovat. Obecné stanovení povinnosti zajistit přiměřeně dostupnou síť sběrných míst je dostatečné, neboť systém sběru vybraných autovraků v ČR z hlediska dostupnosti sběrných míst funguje (v současné době existuje na území republiky 534 sběrných a zpracovatelských zařízení, z toho cca 370 z nich vykazuje činnost). Požadavky směrnice jsou tím tedy splněny.

K bodu 6 (k § 37a)

Jde o formální úpravu. Povinnost výrobců a akreditovaných zástupců je již uložena ustanovením, na něž se odkazuje. Smyslem tohoto ustanovení je pouze uvést způsob, jakým má být povinnost splněna, což navržený text splňuje.

K Čl. II

Vzhledem k potřebě napravit výše uvedené nedostatky se účinnost zákona navrhuje dnem vyhlášení.

V Praze dne

2010

Úplné znění novelou dotčených ustanovení zákona č. 185/2001 Sb. s vyznačením navrhovaných změn

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon zpracovává příslušné předpisy ~~Evropských společenství~~ **Evropské unie**¹⁾ a upravuje

- a) pravidla pro předcházení vzniku odpadů a pro nakládání s nimi při dodržování ochrany životního prostředí, ochrany lidského zdraví a trvale udržitelného rozvoje^{1a)} a při omezování nepříznivých dopadů využívání přírodních zdrojů a zlepšování účinnosti tohoto využívání,
- b) práva a povinnosti osob v odpadovém hospodářství, a
- c) působnost orgánů veřejné správy v odpadovém hospodářství.

1) Směrnice Rady 75/439/EHS ze dne 16. června 1975 o nakládání s odpadními oleji, ve znění směrnic 87/101/EHS, 91/692/EHS, 2000/76/ES a 2008/98/ES.

Směrnice Rady 78/176/EHS ze dne 20. února 1978 o odpadech z průmyslu oxidu titaničitého, ve znění směrnic 82/883/EHS, 83/29/EHS, 91/692/EHS.

Směrnice Rady 82/883/ES ze dne 3. prosince 1982 o postupech monitorování životního prostředí ovlivněného vypouštěním odpadů z průmyslu oxidu titaničitého a dozoru nad ním, ve znění nařízení č. 807/2003.

Směrnice Rady 86/278/EHS ze dne 12. června 1986 o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství, ve znění směrnice 91/692/EHS a nařízení č. 807/2003.

Směrnice Rady 87/217/EHS ze dne 19. března 1987 o předcházení a snižování znečištění životního prostředí azbestem, ve znění směrnice 91/692/EHS a nařízení č. 807/2003.

Směrnice Rady 91/689/EHS ze dne 12. prosince 1991 o nebezpečných odpadech, ve znění směrnic 94/31/ES a 2008/98/ES a nařízení č. 166/2006.

Směrnice Rady 96/59/ES ze dne 16. září 1996 o odstraňování polychlorovaných bifenylyů a polychlorovaných terfenylyů (PCB/PCT).

Směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů, ve znění nařízení č. 1882/2003 a č. 1137/2008.

Směrnice 2000/53/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. září 2000 o vozidlech s ukončenou životností, ve znění rozhodnutí Komise 2002/525/ES, 2005/63/ES, 2005/438/ES, 2005/673/ES, 2008/689/ES a směrnic 2008/33/ES a 2008/112/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/76/ES ze dne 4. prosince 2000 o spalování odpadů, ve znění nařízení č. 1137/2008.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/95/ES o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních, ve znění rozhodnutí Komise 2005/618/ES, 2005/717/ES, 2005/747/ES, 2006/310/ES, 2006/690/ES, 2006/691/ES, 2006/692/ES, 2008/385/ES a směrnice 2008/35/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/96/ES ze dne 27. ledna 2003 o odpadních elektrických a elektronických zařízeních, ve znění směrnic 2003/108/ES, 2008/34/ES a 2008/112/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/12/ES ze dne 5. dubna 2006 o odpadech, ve znění směrnice 2008/98/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES ze dne 15. března 2006 o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/66/ES ze dne 6. září 2006 o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a o zrušení směrnice 91/157/EHS, ve znění směrnic 2008/11/ES, 2008/12/ES a 2008/103/ES.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic.

1a) Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

§ 3

Pojem odpad

(1) Odpad je každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit a přísluší do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu.

(2) Ke zbavování se odpadu dochází vždy, kdy osoba předá movitou věc, příslušející do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu, k využití nebo k odstranění ve smyslu tohoto zákona nebo předá-li ji osobě oprávněné ke sběru nebo výkupu odpadů podle tohoto zákona bez ohledu na to, zda se jedná o bezúplatný nebo úplatný převod. Ke zbavování se odpadu dochází i tehdy, odstraní-li movitou věc příslušející do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu osoba sama.

(3) Pokud vlastník v řízení o odstranění pochybností podle § 78 odst. 2 písm. h) neprokáže opak, předpokládá se úmysl zbavit se movité věci příslušející do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu,

a) která vzniká u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání jako vedlejší produkt při výrobě nebo přeměně energie, při výrobě nebo nakládání s látkami nebo výrobky nebo při jejich využívání nebo při poskytování služeb, nebo

b) jejíž původní účelové určení odpadlo nebo zaniklo.

(4) Osoba má povinnost zbavit se movité věci, příslušející do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu, jestliže ji nepoužívá k původnímu účelu a věc ohrožuje životní prostředí nebo byla vyřazena na základě zvláštního právního předpisu¹¹⁾.

(5) Movitá věc, která vznikla při výrobě, jejímž prvotním cílem není výroba nebo získání této věci, se nestává odpadem, ale je vedlejším produktem, pokud

a) vzniká jako nedílná součást výroby,

b) její další využití je zajištěno,

c) její další využití je možné bez dalšího zpracování způsobem jiným, než je běžná výrobní praxe, a

d) její další využití je v souladu se zvláštními právními předpisy^{11a)} a nepovede k nepříznivým účinkům na životní prostředí nebo lidské zdraví.

(6) Některé druhy odpadu přestávají být odpadem, jestliže poté, co byl odpad předmětem některého ze způsobů využití, splňuje tyto podmínky

a) věc se běžně využívá ke konkrétním účelům,

b) pro věc existuje trh nebo poptávka,

c) věc splňuje technické požadavky pro konkrétní účely stanovené zvláštními právními předpisy nebo normami použitelnými na výrobky, a

d) využití věci je v souladu se zvláštními právními předpisy^{11a)} a nepovede k nepříznivým dopadům na životní prostředí nebo lidské zdraví.

(7) Pro konkrétní způsoby použití vedlejších produktů podle odstavce 5 a výrobků z odpadů podle odstavce 6 musí být splněna kritéria pro využití odpadů, pokud jsou

stanovena.

(8) Ministerstvo **životního prostředí** ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu může stanovit vyhláškou kritéria upřesňující, kdy movitá věc může být považována za vedlejší produkt a nikoli odpad a kdy odpad přestává být odpadem.

11) Například zákon č. 258/2000 Sb., zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

11a) Například zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

§ 21

Zvláštní ustanovení pro skládkování odpadů

(1) Provozovatel skládky odpadů je dále povinen

- a) před zahájením provozu skládky prokázat, že nemá dluhy vůči místně příslušnému finančnímu úřadu a vůči místně příslušnému celnímu úřadu a že zřídil zvláštní účet podle § 50 při provozování skládky vytvářet a vést finanční rezervu na rekultivaci, zajištění péče o skládku a asanaci po ukončení jejího provozu v rozsahu stanoveném tímto zákonem a prováděcími právními předpisy,
- b) finančně zajistit první fázi provozu skládky nebo její části podle § 48a,
- c) zabezpečit po ukončení provozu skládky její asanaci, rekultivaci a následnou péči a zamezit negativnímu vlivu skládky na životní prostředí; tyto činnosti zajišťovat z vlastních prostředků a prostředků finanční rezervy po dobu nejméně 30 let,
- d) vybírat poplatky za uložení odpadů na skládku, odvádět je příjemci poplatku a informovat příjemce poplatku o dlužných poplatcích,
- e) archivovat evidenci uložených odpadů po celou dobu provozu skládky a následné péče o skládku podle písmene b).,
- f) zajistit, aby odpadový hospodář každoročně prokazatelně proškolil všechny zaměstnance **provozovatele** skládky o řádném provozu zařízení a o bezpečném nakládání s odpady tak, aby nedošlo k ohrožení životního prostředí.

(2) Umístění a technické provedení skládky odpadů musí zajistit ochranu životního prostředí po celou dobu provozu skládky i po jeho ukončení a podmínky pro rekultivaci skládky a následné využití skládkového prostoru v souladu se schválenou územně plánovací dokumentací²⁷⁾.

(3) Odpady lze ukládat pouze na skládky, které svým technickým provedením splňují požadavky pro ukládání těchto odpadů. Rozhodujícím hlediskem pro ukládání odpadů na skládky je jejich složení, mísitelnost, nebezpečné vlastnosti a obsah škodlivých látek ve vodném výluhu.

(4) Na skládky je zakázáno ukládat odpady stanovené prováděcím právním předpisem, odpady, které mohou mít při jejich smíšení negativní vliv na životní prostředí, a neupravené odpady, s výjimkou odpadů stanovených prováděcím právním předpisem, a odpadů, u nichž ani úpravou nelze dosáhnout snížení jejich objemu nebo snížení nebo odstranění jejich nebezpečných vlastností.

(5) Ministerstvo stanoví vyhláškou

- a) seznam odpadů, které je zakázáno ukládat na skládku, případně které lze ukládat na skládku pouze za určitých podmínek,
- b) technické požadavky na skládky a podmínky jejich provozu,
- c) způsob hodnocení odpadů podle vyluhovatelnosti a mísitelnosti.

27) § 8 a násl. zákona č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 37a

Povinnosti výrobců a akreditovaných zástupců při využití odpadu z vybraných autovraků

(1) Akreditovaní zástupci^{31e)} a výrobci jsou povinni

- a) poskytovat zpracovatelům vybraných autovraků a jejich částí všechny informace, které jsou nutné k věcně správnému a ekologicky šetrnému zpracování vybraného autovraku, jeho jednotlivých částí a materiálů, a informace o umístění všech nebezpečných látek ve vozidlech, a to ve formě příruček nebo na technickém nosiči dat v rozsahu potřebném pro zpracovatelská zařízení ve lhůtě do šesti měsíců po uvedení vozidla na trh,
- b) zveřejnit a zpřístupnit formou propagačních materiálů při uvádění nového vozidla na trh potenciálním kupcům vozidel informace o projektech vozidel a jejich součástech s ohledem na možnost jejich využití a recyklace, informace o zpracování vybraných autovraků způsobem šetrným k životnímu prostředí, zejména o odčerpání všech kapalin a postupech pro demontáž, o vývoji a optimalizaci způsobů opětovného použití, recyklace a využití vybraných autovraků a jejich součástí a o pokroku dosaženém v oblasti využití a recyklace s cílem snížit množství odpadu k odstranění a zvýšit míru jeho využití a recyklace,
- c) zajistit na vlastní náklady sběr, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků a jejich částí s účinností ke dni účinnosti tohoto zákona pro nová vybraná vozidla uvedená na trh v České republice ode dne 1. července 2002 a dnem 1. ledna 2007 pro nová vybraná vozidla uvedená na trh v České republice před dnem 1. července 2002,
- d) zajistit splnění požadavků stanovených v § 37 odst. 7 písm. b).

(2) Výrobci součástí používaných ve vozidlech jsou povinni poskytovat zpracovatelům vybraných autovraků ~~v rozsahu požadovaném těmito zařízeními příslušné na jejich vyžádání~~ **přiměřené** informace pro demontáž, skladování a zkoušky součástí, které lze opětovně použít; **obchodní tajemství a průmyslové vlastnictví těchto výrobců tím není dotčeno.**

(3) Každý výrobce a akreditovaný zástupce je povinen odebírat vybrané autovraky vlastní značky a jejich části poprvé uvedené na trh v České republice po 1. červenci 2002 a od 1. ledna 2007 i vybraná vozidla a jejich části uvedené na trh v České republice před 1.

červencem 2002, jsou-li tato vybraná vozidla a jejich části odevzdány do sběrného místa stanoveného výrobcem nebo akreditovaným zástupcem.

(4) Povinnosti podle odstavce 1 písm. d) se nevztahují na vozidla zvláštního určení^{31b)}.

(5) Výrobce a akreditovaný zástupce jsou povinni

~~a) ke splnění povinností stanovených v odstavci 1 písm. e) a odstavci 3 zajistit přiměřenou hustotou sběrných míst vybraných autovraků a jejich částí; za přiměřenou hustotu sběrných míst se považuje, pokud ve správním obvodu každé obce s rozšířenou působností, kde je prodejní místo výrobce, je vytvořeno minimálně jedno sběrné místo vybraných autovraků a jejich částí,~~

a) ke splnění povinností stanovených v odstavci 1 písm. c) a odstavci 3 zajistit přiměřeně dostupnou síť sběrných míst vybraných autovraků a jejich částí,

b) zpracovávat roční zprávu pro vlastní značku o plnění cílů stanovených v § 37 odst. 7 písm. b) za uplynulý kalendářní rok v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem a tuto zprávu zaslat ministerstvu do 31. března.

(6) Ke splnění povinností stanovených v odstavci 1 písm. c) a odstavci 3 ~~musí uzavřít~~ **musí uzavřít** výrobce nebo akreditovaný zástupce písemnou smlouvu s osobou oprávněnou ke sběru, výkupu, zpracování, případně využívání a odstraňování vybraných autovraků, pokud jí není sám.

31b) Příloha č. 1 k vyhlášce č. 341/2002 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

31e) § 2 odst. 10 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, ve znění zákona č. 103/2004 Sb. a zákona č. 411/2005 Sb.